

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2921/2019
28.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Драгана Филиповић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредног суда у ..., коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради поништаја решења и накнаде, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4436/2018 од 27.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 28.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4436/2018 од 27.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1448/18 од 25.09.2018. године, исправљеном решењем истог суда од 23.11.2018. године, у ставу првом изреке поништена су решења Привредног суда у ... бр. IV Су-30/2013-104 од 26.11.2013. године, бр. IV Су-30/2014-15 од 07.02.2014. године и бр. IV Су 30/2016 – 38-2 од 08.09.2016. године, као незаконита. Истом пресудом у ставу другом изреке, обавезана је тужена да тужилци исплати 5.320 евра са каматом почев од 26.07.2016. године до исплате, по стопи која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције увећане за 8 процентних поена. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужилци исплати: износ од 38.115,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2014. године до исплате, износ од 28.474,50 динара са законском затезном каматом од 01.02.2014. године до исплате, износ од 33.042,75 динара са законском затезном каматом од 01.03.2014. године до исплате, износ од 32.589,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2014. године до исплате, износ од 34.385,25 динара са законском затезном каматом од 01.05.2014. године до исплате, износ од 33.138,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.06.2014. године до исплате, износ од 33.662,25 динара са законском затезном каматом од 01.07.2014. године до исплате, износ од 33.912,00 динара са законском затезном каматом од 01.08.2014. године до исплате, износ од 34.207,50 динара са законском затезном каматом од 01.09.2014. године до исплате, износ од 32.981,25 динара са законском затезном каматом од 01.10.2014. године до

исплате, износ од 33.703,50 динара са законском затезном каматом од 01.11.2014. године до исплате, износ од 33.154,50 динара са законском затезном каматом од 01.12.2014. године до исплате, износ од 37.477,50 динара са законском затезном каматом од 01.01.2015. године до исплате, износ од 29.463,75 динара са законском затезном каматом од 01.02.2015. године до исплате, износ од 32.061,75 динара са законском затезном каматом од 01.03.2015. године до исплате, износ од 32.340,75 динара са законском затезном каматом од 01.04.2015. године до исплате, износ од 34.203,75 динара са законском затезном каматом од 01.05.2015. године до исплате, износ од 32.973,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.06.2015. године до исплате, износ од 33.437,25 динара са законском затезном каматом од 01.07.2015. године до исплате, износ од 34.200,75 динара са законском затезном каматом од 01.08.2015. године до исплате, износ од 33.472,50 динара са законском затезном каматом од 01.09.2015. године до исплате и износ од 32.943,75 динара са законском затезном каматом почев од 01.10.2015. године до исплате. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да на утврђене износе из става трећег изреке ове пресуде плати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Р Фонд за ПИО – Филијала ..., доприносе за здравствено осигурање, Републичком фонду за ПИО – Филијала ... и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање – Филијала ... према обрачуну на дан исплате. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 192.875,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4436/2018 од 27.03.2019. године потврђена је наведена пресуда исправљена решењем истог суда од 23.11.2018. године у ставу првом изреке у односу на тужбени захтев за поништај решења Привредног суда у ... IV Су-30/2014 – 15 од 07.02.2014. године у делу у коме је утврђен престанак права тужиље на накнаду трошкова смештаја и тужбени захтев за поништај решења IV Су-30/2016 – 38-2 од 08.09.2016. године у делу у којем је одбијен захтев тужиље за исплату накнаде трошкова смештаја. Истом пресудом у ставу другом изреке преиначена је првостепена пресуда у осталом делу става првог изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев за поништај решења Привредног суда у ... број IV Су-30/2013 – 104 од 26.11.2013. године, преосталог дела решења број IV Су-30/2014 – 15 од 07.02.2014. године и преосталог дела решења IV Су-30/2016 – 38-2 од 08.09.2016. године. Ставом трећим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем и четвртм изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев за исплату накнаде трошкова за одвојен живот од породице и тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиљи на износе досуђене ставом трећим изреке за тужиљу изврше уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености. Ставом четвртм изреке укинута је првостепена пресуда у ставу другом и петом изреке и у овом делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу благовремено је изјавила ревизију тужиља због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија дозвољена и неоснована.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд у поступку по ревизији води рачуна по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилца има пребивалиште у Од 01.01.2010. године обавља судијску функцију у суду у ком је изабрана, Привредном суду у ... а у ранијем периоду је радила као судија Општинског суда у Решењем Вф председника Привредног суда у ... I Су 1/2012 – 58-1 од 22.05.2012. године тужилци је на основу члана 11. Закона о судијама, члана 52. Закона о уређењу судова и члана 3. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима признато право на накнаду трошкова смештаја у ... у висини од 300 евра месечно у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате, почев од 15.07.2012. године. Наведено решење је измењено решењем истог органа I Су 1/2012 – 58-6 од 31.05.2012. године на тај начин што се уместо износа од 300 евра месечно тужилци признаје право на накнаду трошкова смештаја у висини од 280 евра месечно у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате. Решењем Вф председника Привредног суда у ... број I Су 1/2012 – 58-2 од 23.05.2012. године тужилци је на основу члана 11. Закона о судијама, члана 52. Закона о уређењу судова и члана 5. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима признато право на накнаду трошкова за одвојен живот од породице почев од 15.07.2012. године с тим да накнада износи 75% од просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике Србије према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате. Оспореним решењем Вф председника Привредног суда у ... IV Су-30/2013-104 од 26.11.2013. године тужилци је на основу члана 42. став 5. Закона о судијама утврђен престанак права на накнаду трошкова за одвојен живот од породице са 21.11.2013. године, признато решењем истог органа I Су 1/2012 – 58-2 од 23.05.2012. године. Оспореним решењем IV Су-30/2014-15 од 07.02.2014. године Вф председника Привредног суда у ... тужилци је на основу члана 11 и 41. став 2. Закона о судијама утврђен престанак права на накнаду трошкова смештаја и посете породици признато решењем истог органа I Су-1/2012-58-1 од 22.05.2012. године и I Су-1/2012-58-1-3 од 23.05.2012. године. Оспореним решењем председника Привредног суда у ... IV Су-30/2016-38-2 од 08.09.2016. године на основу члана 11. Закона о судијама одбијен је захтев тужилце за измену решења Привредног суда у ... IV Су-30/2013-105 од 26.11.2013. године као и доношење одлука о исплати износа који су обустављени доношењем решења о утврђивању престанка права на исплату накнаде за одвојен живот од породице и накнаде смештаја и посете породици.

Према члану 11. Закона о судијама („Службени гласник РС“ бр. 116/2008...47/17) судија остварује права из радног односа у складу са прописима који уређују права из радног односа изабраних лица, ако овим законом није друкчије одређено. Одлуком Уставног суда IУз 92/2014 од 26.05.2016. године, објављеном у Службеном гласнику РС бр. 63 дана 15.07.2016. године је утврђено да нису у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговором одредбе члана 16. Закона о изменама и допунама Закона о судијама („Службени гласник РС“ бр. 101/13) којима је извршена допуна члана 42. основног текста закона, додавањем два нова става и то става 5. и 6. којима је прописано: да право на накнаду за одвојен живот имају судије судова републичког ранга и апелационих судова и да право на накнаду из става 5. овог члана утврђује Високи савет судства. Истом одлуком Уставног суда је утврђено да није у сагласности са Уставом ни одредба члана 41. став 2. Закона о судијама („Службени гласник РС“ бр. 116/08...106/15) којом је било прописано да накнаде и остала примања судије који је премештен односно упућен у други суд, Министарство

надлежно за правосуђе, установу или међународну организацију прописује Високи савет судства.

Према члану 3. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима („Службени гласник РС“ бр. 44/2008-2. пречишћен текст, 78/2012-измене) изабрано лице или постављено лице у државном органу које нема решено стамбено питање у месту у коме ради, а коме није дат на коришћење службени стан нити му је на други начин обезбеђен смештај, има право на накнаду трошкова смештаја у висини разлике између стварних трошкова смештаја и висине трошкова које би имало да користи одговарајући службени стан. Стварни трошкови смештаја признају се највише до цене преноћишта у хотелу друге категорије (четири звездице). Чланом 5. став 1. исте Уредбе је прописано да право на накнаду трошкова: превоза за долазак на рад и одлазак са рада; службеног путовања у земљи; службеног путовања и селидбе у иностранство; рада и боравка на терену; привременог или трајног премештаја у друго место рада, као и право на отпремнину при одласку у пензију – изабрана и постављена лица у државним органима остварују сходном применом одредаба уредбе Владе којом се уређују накнаде трошкова и отпремнина државних службеника и намештеника, осим одредаба којима су утврђени посебни случајеви у којима државни службеник или намештеник нема право на накнаду трошкова за одвојен живот од породице. Према члану 45. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ бр. 98/2007 (пречишћен текст), 84/2014, 84/2015) државном службенику и намештенику накнађују се због привременог или трајног премештаја у друго место рада, трошкови селидбе, трошкови посета породици и трошкови одвојеног живота од породице. Према члану 48. став 1. и 2. исте Уредбе државном службенику и намештенику накнађују се трошкови за одвојени живот од породице ако због тога што је привремено премештен у друго место рада које је више од 50 км удаљено и од места његовог пребивалишта и од претходног места рада живи одвојено од породице – док траје привремени премештај. Државном службенику и намештенику који је трајно премештен у друго место рада које је више од 50 км удаљено и од места његовог пребивалишта и од претходног места рада, а нема решено стамбено питање у новом месту рада, надокнађују се трошкови за одвојени живот од породице најдуже годину дана од дана трајног премештаја.

Код чињенице да је тужила након објављивања цитиране одлуке Уставног суда поднела Привредном суду у ... захтев за укидање оспорених решења од 26.11.2013. године и 07.02.2014. године и захтев за наставак исплате трошкова признатих решењима од 22.05.2012. и 23.05.2012. године а оспореним решењем од 08.09.2016. године њен захтев одбијен, применом члана 61. Закона о Уставном суду првостепени суд је усвојио тужбени захтев.

Правилно је другостепеном одлуком делимично преиначена првостепена одлука одбијањем тужбеног захтева. Наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Законом о судијама су уређена начела судијске функције, положај и избор судија, престанак судијске функције, дисциплинска одговорност судија и др. при чему нису посебно уређена питања која се односе на врсте накнаде и других примања на које судије имају право у току обављања судијске функције већ сагласно одредби члана 11. Закона о судијама, судије остварују ова права у складу са прописима који уређују права из радног односа изабраних лица. Из садржине цитираних уредби произилази да изабрана или постављена лица у државном органу која немају решено стамбено

питање у место у коме раде имају под одређеним условима право на накнаду трошкова смештаја док привремено или трајно премештена лица у друго место рада имају право на трошкове селидбе, посете породици и одвојеног живота од породице. Тужилца као лице изабрано за судију у Привредни суд у ... на конкурс 2009. године није у категорији лица привремено или трајно премештених судија у други суд ни упућених на рад у други суд, односно друго место рада, у смислу члана 19. и 20 Закона о судијама, услед чега се на тужилцу не примењују одредбе члана 5. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима нити члана 45. и 48 Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника на чију примену претходна уредба упућује ради регулисања права привремено и трајно премештених судија. Стога су оспорене одлуке Привредног суда у ... законите у односу на утврђени престанак права тужилца на накнаду трошкова за одвојен живот (решење од 26.11.2013. године) и посете породици (у делу решења од 07.02.2014. године) као и одбијања захтева тужилца за измену оспорених решења у наведеном делу и тражено доношење одлуке о исплати накнаде за одвојен живот од породице и посете породици (у делу решења од 08.09.2016. године). Цитирана одлука Уставног суда од 26.05.2006. године, није од утицаја на другачију одлуку у овој парници, јер тужилци као лицу које обавља рад у месту суда у коме је изабрана за судију не припада накнада за одвојени живот и посете породици, са разлога што не испуњава прописане услове, а не због примене неуставних дискриминаторских одредаба Закона о судијама да неке накнаде припадају само судијама републичког ранга и апелационих судова и да су прописане од неовлашћених органа.

Са изнетих разлога правилно је побијаном одлуком одлучено делимичним преиначењем првостепене пресуде и делимичним одбијањем тужбеног захтева.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић